

PIP & GNÄLL

Många hundar piper och gnäller i olika situationer och detta är sällan ett problem, men för den som vill tävla kan det bli en tuff utmaning att komma till rätta med ljudet, då det ger avdrag i bedömningen och tenderar att eskalera. Brukshunden ville höra vad tre välkända profiler i branschen hade att säga i ämnet, så vi tog oss till Östra Ljungby Lantbruksgymnasium Segra, utanför Helsingborg, för att lyssna på en föreläsning i ämnet.

TEXT: JEANETTE FORSSMAN FOTO: SHUTTERSTOCK

Först ut var Jan Gyllensten som förklarade att det inte finns en modell eller en metod som passar alla hundar. Han fick oss att fundera över vilka egenskaper som är viktiga för en tävlingshund och där bra nerver och kamp- och leklust snabbt kom upp men Jan menade att en annan viktig egenskap också är hundens minnesbilder, dvs hur svårt eller lätt har hunden att komma ihåg saker.

Fokus blev dock på hundens nerver och för att demonstrera hur dessa fungerar använde Jan olika vattenbehållare. Det finns hundar som klarar av mycket stress (= vätska) utan att det svämmar över, eftersom de har stor avrinningsventil medan det finns andra hundar som har mindre avrinningsventil och hos dessa svämmar det lättare över och hunden får svårt att koncentrera sig. Detta i sin tur kan ge upphov till frustration och ljud.

VILKA ÄR DIN HUNDS EGENSKAPER?

Nerverna är kopplade till hundens förmåga att hantera retningar, belastningar, men också hur väl de kan avreagera och om de kan koppla av i passivitet. Han menar att det är viktigt att vi hundägare förutom att vi har en fin grundrelation till vår hund också måste skaffa oss kunskap om hundens egenskaper. Det är först då vi kan upprätthålla en välbalanserad stressnivå – för lagom stress behöver vi ha i tävlingssammanhang – genom att ge hunden rätt avvägd belöning kontra retning.

Ett varningens finger höjdes dock för att allt för ofta momentträna dessa hundar eftersom de har lätt för att gå direkt från retning (tex de ser ett hinder) till belöningen (det som brukar komma efter hoppet dvs belöningen) och inte invänta kommandot.

Hundar som har lätt för att gå upp i stress kan komma ner i sin stress med moment som de förknippar med passivitet tex platsliggning men även moment där de får koncentrera sig. Jan menar att vi ibland kan behöva ställa krav på koncentration. Det får inte

göras så att hunden upplever det som ett straff, utan det bör göras verbalt där man genom att vara lugn men bestämd säger till hunden att skärpa sig. Slutsatsen var att det handlar om att föraren måste lära sig att balansera hundens förväntningar mot olika belöningar.

LJUD GER INGEN TRÄNING

Dagens andra föreläsare var Anna Haeggblom Bjellå som hade ett mer konkret upplägg på problematiken. Efter att själv ha tränat och tävlat ett par pipiga schäfrar ville hon gå till botten med problemet genom att konsekvent arbeta på att den ljudande hunden ska associera pip med att den går miste om jobbet (träningen). Detta förutsätter dock att hund och förare har en god relation, eftersom hunden annars inte förstår hunden att den går miste om något. Ett annat viktigt påpekande var att föraren aldrig får bli irriterad utan det ska vara roligt att träna hunden.

Anna presenterade sin egen träningsdagbok där hon under ett antal veckor följt upp träningsresultat i minsta detalj. Det var viktigt att ha en väl genomtänkt plan, en medhjälpare som kunde ta tid men som också kunde påpeka när hunden ljudar, då det kunde vara svårt att uppfatta själv. Träningspassen ska vara korta och omfatta lugna moment (inte tävlingsmoment) och man bör skapa förutsättningar att lyckas.

FÖR ANTECKNINGAR

Det är nolltolerans som gäller på ljud under träningsperioden, vilket innebär att så fort hunden säger ett minsta ljud (tajmingen är väldigt viktigt!) så blir det en sk 'uttokning' dvs man visar genom att ställa sig stilla framför hunden, med ryggen mot den och armarna lite lätt ut på sidorna att det är stopp, "jag vill inte arbeta med dig", (och behöver du, så håll hunden i halsbandet, så den inte kan göra något annat). När hunden är i rätt sinnesstämning fortsätter träningen men så fort ett ljud kommer upprepas uttokningen.

Anteckningar förs över när hunden piper, i vilka situationer och hur länge uttokningen varar. Snart kommer en tydligare bild på i vilka situationer ljud dyker upp och vilken uttokning

som fungerar bäst. Därefter kan träningen avancera med t ex en kedja av moment under 2–3 min och denna kedja görs totalt 30 ggr under några dagar och resultatet utvärderas.

Det är också viktigt att vara observant på att hunden inte går in i momenten med pip utan även här gäller uttökning. I flera moment kan ljud undvikas genom att man ”plockar upp” hunden i ett fotgående men även att tex skicka den på en budföring under gång.

GÅR DET ATT FÖREBYGGA?

För att förebygga ljudande hundar tycker Anna att man ska belöna passivitet och den lugna känsla när de har ögonkontakt. Men även att belöna hunden när den klarar en störning och att göra den störningen successivt svårare. Ledorden var att arbeta förebyggande och fokusera på ljud, inte på moment!

FÖRAREN INVERKAN OCH PÅVERKAN

Sista föreläsare för dagen var Eva Bodfält och här fick vi några tankeställare då Eva ifrågasatte vilket sinnestillstånd vi själva är i när vi tränar hund – och vad vi gör för att hunden ska trivas på vår vänstra sida och inte minst vad gör vi för att få hunden att känna sig lugn ihop med oss?

Det är kanske vi hundägare som har störst inverkan på våra hundars ljudande eftersom vi ofta belönar snabbhet och börjar tidigt med att lära dom att det alltid lönar sig att ”tigga” dvs att ha ögonkontakt. Kanske borde vi istället fokusera på känslan och inte beteendet?

Eva menar att vi förstärker hundens pip och gnäll genom att titta på dom istället för att tex gå därifrån. Hon menar också att vi börjar alldeles för tidigt med momentträning och ögonkontaktsträning. Hon tycker sig också se att vi ”curlar”

våra hundar genom att inte vara konsekventa tex tillåter vissa att hunden lämna fotpositionen under skyddstransporten. Men även att vi ständigt ”bevakar” hunden dvs håller ett öga på den i många träningsammanshang.

FOKUSERA PÅ TRYGGHET

Eva menar att vi istället tidigt borde fokusera på att bygga upp en stark och trygg relation till vår valp genom att bära den och hålla den nära våra kroppar. Hon tycker att vi borde lägga oss an att belöna lugnet istället för ögonkontakten och också att vi bör vara observanta på att inte alltid belöna ett aktivt beteende.

Vi borde också föregå hundens ljudande genom att lära oss vad hunden gör innan ljudet kommer. Saker som huvudrörelser, andhämtning, gäspning, oroliga tassar, spända muskler osv kan vara tecken på detta och redan där bör vi bryta. Att ”lämna” hunden är ett effektivt sätt, eftersom hunden behöver oss för att få ett kommando. Det är även viktigt att veta hur hunden ska se ut för att den ska få fortsätta träna ihop med oss.

Genom att använda olika belöningar när vi tränar och döpa dessa, kan vi öka hundens fokus. Hunden vet då inte vilken belöning som den ska få, utan måste invänta besked från oss. Det kan vara en belöning som ligger lite längre bort en sk avståndsbelöning, alternativt att hunden ska leka med oss eller att den ska få godis.

Eva menar också att man under träning ska kunna belöna eller säga bra, utan att det blir ett avbrott i själva momentet och att vi istället har ett ord för när det är slut, allt för att skapa bra förutsättningar för hunden. Avslutningsvis handlar inte hundträning om en metod utan om en känsla. Belöningar kan ibland stjälpas istället för att hjälpa, så fundera över vad din hund tolkar in när du belönar den. □

HUNDGRINDAR

Grindar till över 200 bilmodeller. Krocktestade lastgaller till de vanligaste modellerna.

HUNDBURAR

Krocktestade, måttanpassade burar till de flesta kombibilar. Finns även som hel- och trekvartsbur.

NU ÄVEN SOLSKYDD TILL DE VANLIGASTE KOMBIBILARNA

FÖR DIG SOM VILL ÅKA TYST OCH SÄKERT

Jeppe-Produkter AB

Per Uddéns väg 14, 861 36 Timrå
Tel. 060-404 89
www.jeppe.com

